

การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนฐานรากของกลุ่มอาชีพเกษตรกรบ้านห้วยแหง ตำบลท่าประจะ อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช*

THE DEVELOPMENT OF THE GRASSROOTS COMMUNITY ECONOMY AT BAN HUAI YAENG FARMER OCCUPATIONAL GROUP, THA PRACHA SUBDISTRICT, CHA-UAT DISTRICT, NAKHON SI THAMMARAT PROVINCE

ศศิธร สงศิริ^{1*}, ไพรัตน์ ฉิมหาต², ปุณยดา จงละเอียด³

Sasithon Songsiri^{1*}, Pairot Chinhad², Punyada Chongla-iad³

¹ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย นครศรีธรรมราช ประเทศไทย

¹Master of Arts, Mahachulalongkorn University, Nakhon Si Thammarat, Thailand

²ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย นครศรีธรรมราช ประเทศไทย

²Doctor of Philosophy, Mahachulalongkorn University, Nakhon Si Thammarat, Thailand

³นิติศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย นครศรีธรรมราช ประเทศไทย

³Master of Laws, Mahachulalongkorn University, Nakhon Si Thammarat, Thailand

*Corresponding author E-mail: sasithon.son@sbss.ac.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนฐานรากของกลุ่มอาชีพเกษตรกรบ้านห้วยแหง ตำบลท่าประจะ อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช และ 2) ศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนฐานรากของกลุ่มอาชีพเกษตรกรบ้านห้วยแหง ใช้วิธีการวิจัยแบบผสมวิธี การวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 17 คน การศึกษาวิจัยเชิงปริมาณ โดยการคัดเลือกจากวิธีการใช้แบบสอบถาม ระบุกลุ่มประชากรจำนวน 6,088 คน ใช้วิธีการเลือกแบบโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครซีและมอร์แกน กลุ่มตัวอย่างจำนวน 363 คน การวิเคราะห์เชิงคุณภาพใช้เทคนิคเชิงพรรณนา เชิงปริมาณใช้สถิติค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) ผลการวิจัยพบว่า 1) การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนฐานรากของกลุ่มอาชีพเกษตรกรบ้านห้วยแหง ตำบลท่าประจะ อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช โดยรวมทั้ง 5 ด้าน มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านพัฒนาทักษะและการฝึกอบรม มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$) รองลงมา ได้แก่ ด้านการสร้างโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 4.16$) ด้านการสนับสนุนนวัตกรรม ($\bar{X} = 3.98$) ด้านการประชาสัมพันธ์ ($\bar{X} = 3.87$) และด้านการสร้างพันธมิตรและเครือข่าย มีค่าเฉลี่ยในระดับน้อย ($\bar{X} = 3.74$) 2) ข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนฐานรากของกลุ่มอาชีพเกษตรกรบ้านห้วยแหง ตำบลท่าประจะ อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช ควรส่งเสริมโครงสร้างพื้นฐานให้เข้มแข็งเพื่อรองรับ

การพัฒนา ด้านเครือข่ายควรสร้างความร่วมมือกับองค์กรต่าง ๆ เพื่อขยายศักยภาพ การสนับสนุนนวัตกรรมควร เน้นสร้างสิ่งใหม่ ๆ เพื่อกระตุ้นการพัฒนา และการประชาสัมพันธ์ควรหลากหลายรูปแบบเพื่อเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย ได้ชัดเจน

คำสำคัญ: การพัฒนา, เศรษฐกิจชุมชนฐานราก, กลุ่มอาชีพเกษตรกร

Abstract

This research aimed to 1) study the development of the grassroots economy of the agricultural occupation group in Ban Huai Yaeng, Tambon Tha Pracha, Amphoe Cha-uat, Nakhon Si Thammarat Province, and 2) study the recommendations on the guidelines for the development of the grassroots economy of the agricultural occupation group in Ban Huai Yaeng. The research method used a mixed-method research. The qualitative research used a structured interview with 17 key informants. The quantitative research was conducted by selecting 6,088 people from the questionnaire. The Crazy and Morgan table was used to select 363 samples. The qualitative analysis used descriptive techniques. The quantitative analysis used percentage, mean ($\bar{x}$) and standard deviation (S.D.) statistics. The research results found that 1) The development of the grassroots economy of the agricultural occupation group in Ban Huai Yaeng, Tambon Tha Pracha, Amphoe Cha-uat, Nakhon Si Thammarat Province, in all 5 dimensions, had an overall average value at a high level ($\bar{x} = 4.00$). When considering each aspect in order of average value from highest to lowest, it was found that the aspect of skills development and training The average score was at a high level ($\bar{x} = 4.23$), followed by economic infrastructure creation ($\bar{x} = 4.16$), innovation support ($\bar{x} = 3.98$), public relations ($\bar{x} = 3.87$), and partnership and network creation, which had a low average score ($\bar{x} = 3.74$) 2) Recommendations for the development of the grassroots community economy of the agricultural career group in Ban Huai Yaeng, Tha Pracha Subdistrict, Cha-uat District, Nakhon Si Thammarat Province should promote a strong infrastructure to support development. In terms of networks, cooperation with various organizations should be created to expand potential. Support for innovation should focus on creating new things to stimulate development. Public relations should be in various forms to clearly reach the target group.

Keyword: Development, Grassroots Community Economy, Agricultural Occupational Group

บทนำ

การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนฐานรากถือเป็นหัวใจสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศให้เกิดความเจริญรุ่งเรืองอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในภาคเกษตรกรรมซึ่งเป็นรากฐานของระบบเศรษฐกิจไทยมาอย่าง

ยาวนาน กลุ่มอาชีพเกษตรกรจึงมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจในระดับชุมชน ซึ่งจะส่งผลโดยตรงต่อความมั่นคงในระดับประเทศ อย่างไรก็ตาม การเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจตามแนวนโยบายการพัฒนากระแสหลักที่มุ่งเน้นด้านการตลาดและการส่งออก ทำให้ภาคเกษตรกรรมต้องปรับตัวจากการผลิตเพื่อยังชีพมาเป็นการผลิตเชิงพาณิชย์มากขึ้น ส่งผลให้กลุ่มอาชีพเกษตรกรต้องเผชิญกับความท้าทายในหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านทรัพยากร การตลาด หรือการบริหารจัดการภายในกลุ่มชุมชนบ้านห้วยแหง ตำบลท่าประจะ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา เป็นชุมชนที่ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม และมีการรวมกลุ่มอาชีพเกษตรกรหลายกลุ่ม ได้แก่ กลุ่มเลี้ยงปลา เลี้ยงไก่พื้นเมือง ปลูกผัก/น้ำหมักชีวภาพ ปลูกพริก และปลาตุ๋น ซึ่งกลุ่มอาชีพเหล่านี้ต่างประสบกับปัญหาใน 5 ด้านหลัก ได้แก่ การพัฒนาทักษะและการฝึกอบรม การสร้างโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ การสร้างพันธมิตรและเครือข่าย การสนับสนุนนวัตกรรม และการประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง ปัญหาเหล่านี้เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนฐานรากให้เกิดความเข้มแข็งอย่างแท้จริง แม้ภาครัฐจะได้ให้ความสำคัญกับเศรษฐกิจฐานรากและกำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาประเทศบนพื้นฐานของการ “ต่อยอดอดีต ปรับปัจจุบัน และสร้างคุณค่าใหม่ในอนาคต” แต่ในระดับปฏิบัติยังพบช่องว่างในหลายมิติ (ชยาพร วัฒนศิริ และคณะ, 2553) ทำให้ภาคอุตสาหกรรมและบริการ เป็นภาคหลักในผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (Gross Domestic Product: GDP) แทนภาคเกษตรกรรม ต่อมาปี 2531 จนถึงปี 2566 รัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับภาคประชาชนมากขึ้น แผนพัฒนาเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 จึงมีระบบเศรษฐกิจไทยเน้นประสิทธิภาพการผลิตและคุณภาพสินค้า โดยลงทุนในปัจจัยสนับสนุน เช่น โครงสร้างพื้นฐาน แต่ยังมีปัญหาประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากร ประสิทธิภาพตลาด และภาครัฐที่ล่าช้า ทำให้ติดกับดักรายได้ปานกลาง และไม่สามารถตอบสนองโอกาสโลกได้เต็มที่ แม้จะมีจุดแข็งด้านเสถียรภาพเศรษฐกิจ แต่ยังมีปัญหาโครงสร้าง เช่น การพึ่งพาต่างประเทศสูง ขีดจำกัดผลิตภาพ และความอ่อนไหวต่อการเปลี่ยนแปลงโลก (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2566)

ทางด้านยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี กล่าวว่า เพื่อให้ประเทศไทยสามารถยกระดับการพัฒนาให้บรรลุตามวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” โดยนำเสนอยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันสำหรับประเทศไทยจึงได้มุ่งพัฒนาบนพื้นฐานแนวคิด 3 ประการ ได้แก่ 1) “ต่อยอดอดีต” โดยมองกลับไปที่เราเคยทำทางเศรษฐกิจอัตลักษณ์ วัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิต และจุดเด่นทางทรัพยากรธรรมชาติที่หลากหลายรวมทั้งความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบของประเทศในด้านอื่น ๆ นำมาประยุกต์ผสมผสานกับเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของเศรษฐกิจและสังคมโลกสมัยใหม่ 2) “ปรับปัจจุบัน” เพื่อปูทางสู่อนาคตผ่านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศในมิติต่าง ๆ ทั้งโครงข่ายระบบคมนาคมและขนส่ง โครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และดิจิทัล และการปรับสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการอนาคต และ 3) “สร้างคุณค่าใหม่ในอนาคต” ด้วยการเพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการ พัฒนาคนรุ่นใหม่ รวมถึงปรับโมเดลธุรกิจ เพื่อตอบสนองต่อความต้องการของตลาด ผสมผสานกับยุทธศาสตร์ที่รองรับอนาคต บนพื้นฐานของการต่อยอดอดีตและปรับปัจจุบัน พร้อมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนจากภาครัฐ จะทำให้ประเทศไทยสามารถสร้างฐานรายได้และการจ้าง

งานใหม่ ขยายโอกาสทางการค้าและการลงทุนในเวทีโลก ควบคู่ไปกับการยกระดับรายได้และการกินดีอยู่ดี (ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี, 2561)

“เศรษฐกิจฐานราก” เป็นระบบเศรษฐกิจของชุมชนท้องถิ่น ที่สามารถพึ่งตนเองภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงที่มีการช่วยเหลือเอื้อเฟื้อซึ่งกันและกัน มีคุณธรรม และเป็นระบบเศรษฐกิจที่เอื้อให้เกิดการพัฒนาในด้านอื่น ๆ ในพื้นที่ ทั้งเศรษฐกิจ สังคม ผู้คน ชุมชน วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติ อย่างเข้มแข็งและยั่งยืน เป็นระบบเศรษฐกิจแนวราบที่ส่งผลและสร้างความสัมพันธ์ทั้งทางเศรษฐกิจและสังคมระหว่างผู้คนในชุมชนท้องถิ่น มิใช่เป็นเฉพาะเศรษฐกิจแนวตั้งแบบปัจเจกแต่สามารถทำให้เกิดความร่วมมือ เกิดโอกาสและความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเศรษฐกิจร่วมของชุมชนกับเศรษฐกิจของปัจเจก เป็นระบบเศรษฐกิจที่มีลักษณะความร่วมมือเป็นหุ้นส่วนสร้างความสัมพันธ์ ทั้งในชุมชนท้องถิ่นและในระดับที่กว้างขวางอื่น ๆ และภายนอก ทั้งนี้ องค์ประกอบสำคัญของเศรษฐกิจฐานรากที่เข้มแข็ง ได้แก่ การรวมกลุ่มการจัดการระบบการเงินของชุมชน ระบบการจัดการทุนชุมชนที่ครอบคลุมทุนทางสังคม ฟื้นฟูทรัพยากร ระบบข้อมูลที่ทันสมัยรอบด้านทั้งภายในและภายนอก ระบบการผลิตของชุมชนทั้งขั้นพื้นฐานและก้าวหน้า การสร้างความร่วมมือในทุกระดับและทุกมิติ เพื่อให้เกิดความร่วมมือให้บรรลุเป้าหมายและสัมพันธภาพที่ดี ระบบการอยู่ร่วมกัน มีคุณธรรม จริยธรรม และคนในพื้นที่ของชุมชนสามารถมีส่วนร่วมกับชุมชน (สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน, 2567) การมีตัวอย่างที่ชัดเจนในเรื่องของการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนฐานรากที่ประสบความสำเร็จ โดยมีการบูรณาการความร่วมมือจากทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และชุมชน ทำให้ยกระดับคุณภาพชีวิตและสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจให้กับเกษตรกรในพื้นที่และบรรลุวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้เป็นอย่างดี

ชุมชนบ้านห้วยแหง ตำบลท่าประจักษ์ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม มีกลุ่มอาชีพเกษตรกร 5 กลุ่มอาชีพ ได้แก่ กลุ่มอาชีพเลี้ยงปลา กลุ่มอาชีพเลี้ยงไก่พื้นเมือง กลุ่มอาชีพปลูกผัก/น้ำหมักชีวภาพ กลุ่มอาชีพปลูกพริก และกลุ่มอาชีพปลูกทุเรียนในปัจจุบันแต่ละอาชีพประสบกับปัญหาใน 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านพัฒนาทักษะและการฝึกอบรม 2) ด้านการสร้างโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ 3) ด้านการสร้างพันธมิตรและเครือข่าย 4) ด้านการสนับสนุนนวัตกรรม และ 5) ด้านประชาสัมพันธ์ มีการประชาสัมพันธ์ไม่ทั่วถึง จำเป็นต้องมีการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนฐานรากของกลุ่มอาชีพเกษตรกร โดยมุ่งเน้นการสร้างเสริมความเข้มแข็งให้กับชุมชนเกษตรกรผ่านการส่งเสริมการรวมกลุ่ม การพัฒนาองค์ความรู้และทักษะ การปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน และการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน โดยการทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิด สามารถสร้างความเปลี่ยนแปลงที่ยั่งยืนและยกระดับคุณภาพชีวิตของเกษตรกรของชุมชนให้ดีขึ้น

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนฐานรากของกลุ่มอาชีพเกษตรกรบ้านห้วยแหง ตำบลท่าประจักษ์ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนฐานรากของกลุ่มอาชีพเกษตรกรบ้านห้วยแหง ตำบลท่าประจักษ์ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยในรูปแบบผสมผสานวิธี (Mixed Method Research) ประกอบด้วย การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) และ การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการจัดเก็บข้อมูลโดยใช้เครื่องมือแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัย ดังนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยเชิงปริมาณ

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนของกลุ่มอาชีพเกษตรกรบ้านห้วยแหง จำนวน 6,088 คน
2. กลุ่มตัวอย่างจำนวน 363 คน โดยผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของเครซีและมอร์แกน Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. สำหรับกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง ได้รับการเผยแพร่ครั้งแรกในปี ค.ศ. 1970 ซึ่งตรงกับ พ.ศ. 2513 เมื่อทราบจำนวนกลุ่มตัวอย่างจากตาราง Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. แล้ว ขั้นตอนการสุ่มเก็บข้อมูลสามารถทำได้ตามวิธีการสุ่มตัวอย่าง ดังนี้ 1) กำหนดหมายเลขให้กับสมาชิกในประชากรทั้งหมด 2) ใช้โปรแกรม Excel หรือเครื่องมือ Random Number Generator สุ่มหมายเลขขึ้นมาตามจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ 3) เลือกสมาชิกตามหมายเลขที่สุ่มได้ (Krejcie, R. V. & Morgan, D. W., 1970)

วิจัยเชิงคุณภาพ

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญจำนวน 4 กลุ่ม โดยเป็นประชากรในหมู่บ้าน

ระบุจำนวนประชากรทั้งหมดในแต่ละกลุ่ม เช่น กลุ่ม 1, 2, 3, 4 แต่ละกลุ่มมีกี่คน เช่น

กลุ่มที่ 1 ประธานกลุ่มอาชีพ บ้านห้วยแหง จำนวน 2 คน

กลุ่มที่ 2 กลุ่มผู้นำชุมชนท้องถิ่น บ้านห้วยแหง จำนวน 6 คน

กลุ่มที่ 3 กลุ่มสมาชิกบ้านห้วยแหง จำนวน 3 คน

กลุ่มที่ 4 กลุ่มผู้ทรงคุณวุฒิด้านอาชีพ 6 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยเชิงปริมาณ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ เกี่ยวกับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนฐานรากของกลุ่มอาชีพเกษตรกรบ้านห้วยแหง

การวิจัยเชิงคุณภาพ

1. แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลพื้นฐานของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ
2. แนวคำถามข้อสัมภาษณ์เกี่ยวกับแนวทางพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนฐานรากของกลุ่มอาชีพเกษตรกรบ้านห้วยแหง ตำบลท่าประจะ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา ใน ๕ ด้าน

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

การวิจัยเชิงปริมาณ

เพื่อให้เป็นไปตามระเบียบวิธีวิจัย ผู้วิจัยได้ดำเนินการหาคุณภาพของเครื่องมือ ดังนี้

1. ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน ค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถามมีค่าระหว่าง 0.66 - 1.00
2. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ณ บ้านเกาะจันทร์
3. นำแบบสอบถามหาค่าความเชื่อมั่นโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.946
4. ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามก่อนนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ทำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช เพื่อขออนุญาตเข้าทำการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. ผู้วิจัยเป็นผู้ลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อใช้คำถามที่ถูกสร้างขึ้นมาสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถาม คือ รวบรวมข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามแล้ว ผู้วิจัยนำมาจัดระบบตรวจสอบความถูกต้องแล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลต่อไปค่าสถิติพื้นฐานต่าง ๆ เช่น ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ในข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลทั่วไปซึ่งได้แก่ เพศ อายุ การศึกษา อาชีพ และ รายได้ต่อเดือน นำมาเรียบเรียงเนื้อหาในใจความให้มีความสละสลวย รัดกุมเข้าใจได้ง่าย และแยกออกไปเป็นแต่ละด้านตามวัตถุประสงค์

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัย เรื่อง การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนฐานรากของกลุ่มอาชีพเกษตรกรบ้านห้วยแหง ตำบลท่าประจะ อำเภอชะอวด จังหวัดนครศรีธรรมราช

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ว่างดังนี้ 1) ผู้ตอบแบบสอบถาม ทั้งหมดจำนวน 363 คน โดยจำแนกตามเพศ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 187 คน คิดเป็นร้อยละ 51.52 เป็นเพศชาย จำนวน 146 คน คิดเป็นร้อยละ 40.22 และเป็น LGBTQ จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 8.26 ตามลำดับ 2) ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 363 คน โดยจำแนกตามอายุ ส่วนใหญ่ มีอายุ 51 - 60 ปี จำนวน 145 คน คิดเป็นร้อยละ 39.94 รองลงมา มีอายุ 41-50 ปี จำนวน 32 คน คิดเป็นร้อยละ 8.82 มีอายุ 21 - 30 ปี จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 22.59 มีอายุ อายุต่ำกว่า 21 ปี จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 25.34 มีอายุ 60 ปี ขึ้นไป จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.75 และมีอายุอายุ 31 - 40 ปี จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.55 ตามลำดับ 3) ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 363 คน โดยจำแนกตามระดับการศึกษา ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาประถมศึกษา จำนวน 142 คน คิดเป็นร้อยละ 39.12 รองลงมา มีระดับการศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 35.26 และมีระดับการศึกษานุปริญญา/ปริญญาตรี จำนวน 13 คน คิดเป็นร้อยละ 3.58 ส่วนระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 22.04 ตามลำดับ

4) ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 363 คน โดยจำแนกตามอาชีพ ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรวม จำนวน 85 คน คิดเป็นร้อยละ 23.42 รองลงมา มีอาชีพรับจ้างทั่วไป จำนวน 183 คน คิดเป็นร้อยละ 50.41 มีอาชีพค้าขาย จำนวน 23 คน คิดเป็นร้อยละ 6.34 และมีอาชีพธุรกิจส่วนตัว จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 11.57 ส่วนอาชีพอื่นๆ จำนวน 30 คน คิดเป็นร้อยละ 8.26 ตามลำดับ 5) ผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 363 คน โดยจำแนกตามรายได้ ต่อเดือน ส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท จำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 36.36 รองลงมา มีรายได้ 5,000 - 10,000 บาท จำนวน 128 คน คิดเป็นร้อยละ 35.26 มีรายได้ 10,001 - 15,000 บาท จำนวน 54 คน คิดเป็นร้อยละ 14.88 และมีรายได้ 15,001 บาทขึ้นไป จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 13.50 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนฐานรากของกลุ่มอาชีพเกษตรกรบ้านห้วยแหง ตำบลท่าประจักษ์ อำเภอลำดวน จังหวัดนครราชสีมา แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนฐานรากของกลุ่มอาชีพเกษตรกรบ้านห้วยแหง ตำบลท่าประจักษ์ อำเภอลำดวน จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมทั้ง 5 ด้าน พบว่า การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนฐานรากของกลุ่มอาชีพเกษตรกรบ้านห้วยแหง ตำบลท่าประจักษ์ อำเภอลำดวน จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมทั้ง 5 ด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ด้านพัฒนาทักษะและการฝึกอบรม มีค่าเฉลี่ยในระดับมาก ($\bar{X} = 4.23$) รองลงมา ได้แก่ ด้านการสร้างโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ ($\bar{X} = 4.16$) ด้านการสนับสนุนนวัตกรรม ($\bar{X} = 3.98$) ด้านการประชาสัมพันธ์ ($\bar{X} = 3.87$) และด้านการสร้างพันธมิตรและเครือข่าย มีค่าเฉลี่ยในระดับน้อย ($\bar{X} = 3.74$ ตามลำดับ

อภิปรายผล

การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนฐานรากของกลุ่มอาชีพเกษตรกรบ้านห้วยแหง ตำบลท่าประจักษ์ อำเภอลำดวน จังหวัดนครราชสีมาอภิปรายผลการวิจัย ได้ดังนี้

การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนฐานรากของกลุ่มอาชีพเกษตรกรบ้านห้วยแหง ตำบลท่าประจักษ์ อำเภอลำดวน จังหวัดนครราชสีมา โดยรวมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการสนับสนุนนวัตกรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา คือ ด้านการสร้างโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ ส่วนด้านการสร้างพันธมิตรและเครือข่าย มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ที่เป็นอย่างนี้เพราะว่าการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนฐานรากของกลุ่มอาชีพเกษตรกรบ้านห้วยแหงได้รับการส่งเสริมในหลายด้าน โดยเฉพาะด้านการสนับสนุนนวัตกรรมที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด สะท้อนให้เห็นว่าเกษตรกรในพื้นที่มีโอกาสเข้าถึงเทคโนโลยีและนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ลดต้นทุน และเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าเกษตร เช่น การใช้เครื่องจักรกลการเกษตร ระบบเกษตรอัจฉริยะ และเทคนิคการแปรรูปสินค้าเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันในตลาด และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ สนธยา พลศรี ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน พบว่า การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนผ่านการส่งเสริมนวัตกรรมตรงกับแนวคิดของสนธยา ที่กล่าวถึง “การเปลี่ยนแปลงที่เป็นระบบ” เช่น การนำเทคโนโลยีใหม่เข้ามาใช้ การเพิ่มมูลค่าผลผลิต เป็นการเปลี่ยนแปลงที่มีแผน มีเป้าหมาย และเกิดขึ้นจริง แนวคิดของสนธยายังสอดคล้องกับการพัฒนาแบบเป็น “พลวัต” และ “กระบวนการ” คือมีการเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสะท้อนผ่านการพัฒนาเครื่องจักรกลการเกษตร และระบบเกษตรอัจฉริยะในชุมชนบ้านห้วยแหง (สนธยา พลศรี, 2533) 1) ด้านพัฒนาทักษะและการฝึกอบรม

โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ท่านคิดว่า กลุ่มอาชีพได้รับการพัฒนาทักษะและการฝึกอบรมที่เหมาะสม รองลงมา ได้แก่ ท่านคิดว่าองค์กรควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาทักษะ ส่วนท่านคิดว่าการประเมินผลการฝึกอบรมมีความสำคัญต่อการปรับปรุงทักษะของสมาชิก มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ที่เป็นอย่างนี้เพราะวิสาหกิจชุมชนมีการวางแผนการใช้เงิน การจัดการบัญชี มีการบันทึกรายจ่าย อย่างรอบคอบรัดกุมและถูกต้องให้เป็นปัจจุบันและมีการเตรียมเงินทุนสำรองในการใช้จ่ายอย่างเพียงพอในกรณีจำเป็น ซึ่งเป็นจุดเด่นสำคัญของอาชีพชุมชนแห่งนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิตยา สุวรรณชฎ ที่ศึกษาการพัฒนา ว่าเป็นกระบวนการเปลี่ยนแปลงโดยการจัดสรรทรัพยากรเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่เลือกไว้ โดยเน้น “การควบคุม อัตราการเปลี่ยนแปลงอย่างมีประสิทธิภาพ” ซึ่งสะท้อนถึงแนวทางการพัฒนาทักษะของกลุ่มอาชีพในวิสาหกิจ ชุมชนที่มีการควบคุมอย่างเหมาะสม เช่น การจัดอบรม การประเมินผลการฝึกอบรม และการวางแผนสำรอง เงินทุน (ทิตยา สุวรรณชฎ, 2558) 2) ด้านการสร้างโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อ พิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ท่านคิดว่ากระบวนการผลิตสินค้ามีการควบคุม เกี่ยวกับสุขลักษณะในทุกด้าน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ท่านคิดว่าโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจมี ความสำคัญต่อกลุ่มอาชีพ ส่วนท่านมีการพัฒนาและปรับปรุงรูปแบบของผลิตภัณฑ์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ที่เป็นอย่างนี้ เพราะกลุ่มอาชีพชุมชนได้นำภูมิปัญญาท้องถิ่นมาปรับใช้กับกระบวนการผลิต มีการปรับเปลี่ยน ปรับปรุง วัตถุดิบ รูปแบบของผลิตภัณฑ์ให้เหมาะสมกับยุคปัจจุบันโดยใช้เทคโนโลยีมาปรับใช้กับกระบวนการผลิต รวมทั้งเปิดโอกาส ให้สมาชิกวิสาหกิจชุมชนได้มีส่วนร่วมในกระบวนการบริหารจัดการและการผลิตอย่างเต็มความสามารถ สอดคล้องกับ งานวิจัยของ ทิศานาถ ขุนนาถ ได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่า รูปแบบของ การพัฒนา ไว้ว่าการพัฒนาหรือการสร้างรูปแบบ มีหลักการเพื่อก ากับการสร้างรูปแบบไว้ 4 ประการ คือ 1) รูปแบบควร ประกอบขึ้นด้วยความสัมพันธ์อย่างมีโครงสร้างของตัวเอง มากกว่า ความสัมพันธ์เชิงเส้นตรงแบบธรรมดา อย่างไรก็ตาม ความเชื่อมโยงแบบเส้นตรงแบบธรรมดาทั่วไปนั้น ก็มีประโยชน์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการศึกษาวิจัยในช่วง ต้นของการพัฒนารูปแบบ 2) รูปแบบควรใช้เป็นแนวทางในการพยากรณ์ผลที่จะเกิดขึ้นจากการใช้รูปแบบได้ สามารถตรวจสอบได้โดยการสังเกต และหาข้อสนับสนุนด้วยข้อมูลเชิงประจักษ์ได้ 3) รูปแบบควรจะต้องระบุหรือ ชี้ให้เห็นถึงกลไกเชิงเหตุผลของเรื่องที่ศึกษา ดังนั้น นอกจากกรูปแบบจะเป็นเครื่องมือในการพยากรณ์ได้ ควรใช้ อธิบายปรากฏการณ์ได้ด้วย 4) รูปแบบควรเป็นเครื่องมือในการสร้างโมทัศน์ใหม่ และการสร้างความสัมพันธ์ ของ ตัวแปรในลักษณะใหม่ (ทิศานาถ ขุนนาถ, 2557) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ สนธยา พลศรี พบว่า การพัฒนา เป็นการเปลี่ยนแปลงทั้งระบบที่มีลักษณะเป็นกระบวนการและเป็นแผนงาน โดยมีเป้าหมายชัดเจน เช่น การ พัฒนาคุณภาพชีวิต และความสามารถของสังคม รวมถึงการใช้ความรู้ ความสามารถของมนุษย์ในกระบวนการนั้น อย่างเต็มที่ (สนธยา พลศรี, 2533) 3) ด้านการสร้างพันธมิตรและเครือข่าย โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณา เป็นรายข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ท่านคิดว่ากลุ่มอาชีพสามารถเกิดผลความสำเร็จจาก พันธมิตรและเครือข่าย รองลงมา ได้แก่ ท่านคิดว่าผู้รับผิดชอบในการจัดบัญชีของกลุ่มอาชีพมีการเรียนรู้และ พัฒนาความรู้ด้านการบัญชี ส่วนท่านคิดว่าควรมีการเพิ่มเงินทุนของกลุ่มอาชีพด้วยการรับสมาชิกเพิ่ม มีค่าเฉลี่ย ต่ำสุด ที่เป็นอย่างนี้เพราะการเพิ่มเงินทุนด้วยการรับสมาชิกเพิ่มมีค่าเฉลี่ยต่ำสุด อาจเนื่องมาจากความกังวล เกี่ยวกับการจัดการที่ซับซ้อนขึ้นหรือการแบ่งปันทรัพยากรที่มีจำกัด การเพิ่มสมาชิกโดยไม่มีการวางแผนที่ดีอาจ นำไปสู่ความขัดแย้งภายในกลุ่ม ดังนั้น การพิจารณาแนวทางอื่นในการเพิ่มทุน เช่น การร่วมมือกับพันธมิตรหรือ

การเข้าถึงแหล่งทุนภายนอก อาจเป็นทางเลือกที่เหมาะสมกว่า สอดคล้องกับงานวิจัยของ ชิตยา สุวรรณขุ การสร้างเครือข่ายและความร่วมมือระหว่างกลุ่มเกษตรกรช่วยเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานและการจัดการ ทรัพยากร ดังนั้น การเสริมสร้างความร่วมมือและการพัฒนาทักษะการจัดการภายในกลุ่มจะช่วยให้กลุ่มอาชีพ เกษตรกรบ้านห้วยแหงสามารถเติบโตได้อย่างยั่งยืน (ชิตยา สุวรรณขุ, 2558) อีกทั้งยังสอดคล้องกับแนวคิดการ บริหารจัดการกลุ่มอาชีพชุมชนของ นันทนีย์ กมล ศรีพิชัยพร กล่าวว่า การตลาดของกลุ่มอาชีพชุมชนจะต้องใช้ การตลาดนำการผลิต กลุ่มจะต้องรู้ว่าผลิตเพื่ออะไร ขายใคร ขายที่ไหน ราคาเท่าไร ซึ่งการตลาดวิสาหกิจชุมชน แบ่งได้ 3 ระดับดังนี้ 1) ตลาดพอเพียง คือ ตลาดในท้องถิ่น เน้นผลิตเพื่อใช้เองหรือขายในชุมชน 2) ตลาดผูกพัน คือ ตลาดที่มีการตกลงซื้อขายกับภายนอกชุมชนในช่วง ระยะเวลาหนึ่ง 3) ตลาดบริโภค คือ ตลาดทั่วไป เน้นเพื่อการแข่งขัน หรือผลิตเพื่อส่งออก ต่างประเทศ การตลาดถือเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการผลิต หากผลิตแต่ไม่มีตลาดมา รองรับผลผลิตก็จะทำให้กิจกรรมของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนไม่ประสบความสำเร็จได้ (นันทนีย์ กมล ศรีพิชัยพร, 2567) 4) ด้านการสนับสนุนนวัตกรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อย พบว่า ท่านคิดว่ากลุ่มอาชีพสามารถวัดผลความสำเร็จจากความคิดริเริ่มด้านนวัตกรรม มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ได้แก่ ท่านคิดว่าควรสร้างนวัตกรรมเพื่อการสนับสนุนกลุ่มอาชีพ ส่วนท่านคิดว่าเทคโนโลยี มีบทบาทการส่งเสริมนวัตกรรม มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ที่เป็นอย่างนี้เพราะกลุ่มอาชีพเกษตรกร ได้ผลิตสินค้าที่มีคุณภาพมี ประโยชน์ต่อการใช้สอยของผู้บริโภคทั้งนี้สินค้ามีราคาที่เหมาะสม และมีช่องทางจัดจำหน่ายสินค้า มีการส่งเสริม การตลาด เพื่อผลผลิตเพียงพอต่อท้องตลาดและเป็นที่รู้จัก สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประสิทธิ์ สวาสต์ญาติ ได้ ศึกษาการพัฒนาฐานคิดและความหมาย ผลการศึกษาพบว่า การพัฒนากลุ่มอาชีพชุมชนควรเน้นด้านการตลาด โดยเฉพาะตลาดท้องถิ่น ด้วยการพัฒนาผลิตภัณฑ์หรือสินค้าให้มีความหลากหลายมีคุณภาพได้มาตรฐาน เป็นที่ ยอมรับ และควรมีการถ่ายทอดความรู้ส่งเสริม ปลุกฝังความคิดให้สมาชิกกลุ่มเข้าใจกระบวนการพัฒนาทาง บริหารธุรกิจ เช่นการบริหารจัดการด้านการตลาด การเงินการบัญชีเทคนิคการบริหารที่ดีทักษะการผลิตและ หลักการจัดสรรผลประโยชน์ร่วมกัน (ประสิทธิ์ สวาสต์ญาติ, 2567) และสอดคล้องกับข้อเสนอแนะของ สนธยา พลศรี ได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ว่ากลุ่มอาชีพชุมชนขนาดกลางและขนาดย่อมในภาคใต้ มีความต้องการได้รับความรู้ และการฝึกอบรมในด้านต่าง ๆ เรียงลำดับตามความสำคัญคือ ด้านพัฒนาทักษะและการฝึกอบรม ด้านการสร้าง โครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ ด้านการสร้างพันธมิตรและเครือข่าย ด้านการสนับสนุนนวัตกรรม และด้านการ ประชาสัมพันธ์ (สนธยา พลศรี, 2533) 5) ด้านการประชาสัมพันธ์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นราย ข้อโดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า ท่านคิดว่ากลยุทธ์การประชาสัมพันธ์มีความสำคัญต่อกลุ่ม อาชีพ รองลงมา ได้แก่ ท่านคิดว่าผู้ที่ปฏิบัติงานด้านการประชาสัมพันธ์มีความท้าทายที่ใหญ่ที่สุดที่ต้องเผชิญ ส่วนท่านคิดว่าผู้ปฏิบัติงานควรมีทักษะด้านการประชาสัมพันธ์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ที่เป็นอย่างนี้เพราะอาชีพชุมชนมี การวางแผนการบริหารจัดการ มอบหมายการปฏิบัติงานให้สอดคล้องกับตำแหน่งและหน้าที่ของสมาชิก มีการ ติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานตามแผนงานที่วางไว้และนำผลที่ได้มาปรับปรุงให้การบริหารจัดการเกิดประสิทธิภาพ มีการจัดทำรายงานผลการดำเนินงานให้สมาชิกรับทราบเป็นที่ประจักษ์ ที่สำคัญได้เปิดโอกาสให้ผู้ปฏิบัติงานหรือ สมาชิกแสดงความคิดเห็นอย่างเปิดกว้าง สอดคล้องกับงานวิจัยของ สนธยา พลศรี ได้ทำการศึกษาเรื่อง ความสำเร็จของกลุ่มอาชีพชุมชนกลุ่มเพาะเห็ดบ้านช่องโค้งเรื่อง ตำบลลังกาใหญ่ อำเภอนิคมพัฒนา จังหวัดนครราชสีมา

พบว่า ปัจจัยแห่งความสำเร็จมีการบริหารจัดการกลุ่มที่ดี มีการจัดตั้งคณะกรรมการ และแบ่งหน้าที่การทำงานอย่างชัดเจน มีการสื่อสารพูดคุยกันทุกวัน และสมาชิกในกลุ่มมีความสามัคคีเกิดจากการกำหนดหน้าที่การทำงานที่ชัดเจน และมีการสื่อสารกันทุกวัน (สนธยา พลศรี, 2533) และสอดคล้องกับแนวคิดของ ญัณฐวุฒิ ทรัพย์อุปถัมภ์ ที่กล่าวว่าการฝึกอบรมที่ประสบความสำเร็จต้องเชื่อมโยงกับการสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ และการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์จริง (ญัณฐวุฒิ ทรัพย์อุปถัมภ์, 2547)

สรุปและข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง “การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนฐานรากของกลุ่มอาชีพเกษตรกรบ้านห้วยแหง ต่าบลท่าประจระ อำเภอลำดวน จังหวัดนครราชสีมา” แนวทางเพื่อส่งเสริมและยกระดับศักยภาพของกลุ่มอาชีพเกษตรกรในหลายด้าน โดยในเชิงนโยบาย ภาครัฐควรให้การสนับสนุนทั้งด้านงบประมาณและแหล่งทุนที่เข้าถึงได้ง่าย เพื่อช่วยพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจ รวมถึงควรส่งเสริมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างเกษตรกร ผู้ประกอบการ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ เทคโนโลยี และการตลาดอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ยังควรกำหนดนโยบายที่เน้นการพัฒนาทักษะของเกษตรกร เช่น การจัดการบัญชี การใช้เทคโนโลยี และนวัตกรรมใหม่ ๆ ที่สามารถเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ได้ในด้านข้อเสนอเชิงปฏิบัติ กลุ่มอาชีพเกษตรกรควรจัดตั้งระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ โดยมีคณะกรรมการที่มีความรู้ความสามารถ และมีการอบรมพัฒนาศักยภาพของสมาชิกอย่างต่อเนื่อง พร้อมกันนี้ควรพัฒนาช่องทางการตลาดให้หลากหลาย ทั้งแบบออนไลน์และออฟไลน์ รวมถึงใช้สื่อดิจิทัลในการประชาสัมพันธ์สินค้า เพื่อเพิ่มโอกาสในการจำหน่ายและเสริมสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจให้กับชุมชนส่วนข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในอนาคต ควรศึกษาประเด็นเฉพาะด้านให้ลึกยิ่งขึ้น โดยเฉพาะในเรื่องประสิทธิภาพของการบริหารจัดการภายในกลุ่มอาชีพ รวมทั้งศึกษาปัจจัยอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชนฐานราก ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละพื้นที่ต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- ชยาพร วัฒนศิริ และคณะ. (2553). "การวิเคราะห์ปัจจัยความสำเร็จของผักเกษตรกรอินทรีย์". ใน รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- จิตยา สุวรรณขุ. (2558). ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน. จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ญัณฐวุฒิ ทรัพย์อุปถัมภ์. (2547). แนวคิดแบบการพัฒนาชุมชน. จันทบุรี: มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ทศานาถ ขุนนาถ. (2557). แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง. เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่.
- นันทนีย์ กมล ศรีพิชัยพร. (2567). การพัฒนาฐานคิดและความหมาย. เรียกใช้เมื่อ 5 มีนาคม 2567 จาก <https://shorturl.asia/Ck2hU>
- ประสิทธิ์ สวาสดีธัญ. (2567). การพัฒนาฐานคิดและความหมาย. เรียกใช้เมื่อ 5 มีนาคม 2567 จาก <https://shorturl.asia/Ck2hU>
- ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี. (2561). ราชกิจจานุเบกษา เล่ม 135 ตอนที่ 82 ก หน้า 18 (13 ตุลาคม 2561).

- สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน. (2567). เศรษฐกิจฐานราก. เรียกใช้เมื่อ 26 กุมภาพันธ์ 2567 จาก https://web.codi.or.th/development_project/20201125-20029/
- สนธยา พลศรี. (2533). ทฤษฎีและหลักการพัฒนาชุมชน. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2566). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.